

LBRIS

We know
books

STEPHEN CLARKE

În viață ai parte și de

merde

editura rao

IBDIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CLARKE, STEPHEN

În viața ai parte și de merde / Stephen Clarke ; trad.:

Roxana Bîrsanu prin Lingua Connexion. - București : Editura

RAO, 2015

ISBN 978-606-609-900-4

I. Bîrsanu, Roxana (trad.)

821.111-31=135.1

Editura RAO

Str.Bărgăului nr. 9-11, București, România

www.raobooks.com

www.rao.ro

STEPHEN CLARKE

Merde Happens

Copyright © Stephen Clarke 2007

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză:

Roxana Bîrsanu

prin Lingua Conexion

© Editura RAO, 2014

Pentru versiunea în limba română

2015

ISBN 978-606-609-900-4

CUPRINS

Mulțumiri	7
Un aperitiv	9
PARIS ȘI LONDRA	
Oare eu am un vis?.....	13
NEW YORK	
Merde în Manhattan.....	57
BOSTON	
Săpând după victorie.....	103
DE LA NEW YORK PÂNĂ ÎN FLORIDA	
Către sud, pe bune	149
MIAMI	
Dă-i drumul, fă-mi ziua de merde.....	195
MIAMI DIN NOU	
Dirty Dancing.....	249
SPRE NEW ORLEANS	
Toarnă-i, toarnă-i, zoru-i mare ...	
și necazurile-o iau la vale.....	287

Banii fac roțile să se învârtă.....	355
LEAVING LAS VEGA	
Uzi face treaba	417
LOS ANGELES	
Mini ha-ha.....	443
Și-ncă una de final.....	476

Mulțumiri

Aș dori să le mulțumesc tuturor americanilor pe care i-am cunoscut pe parcursul deselor mele vizite în State din ultimele optsprezece luni, pentru că au fost atât de americani.

De asemenea, aș dori să mulțumesc în mod deosebit firmei de închirieri auto care mi-a permis să mă urc la volanul mașinii lor prețioase imediat după ce am spus „Nu am mai condus niciodată o mașină care are cutie automată. Cum funcționează?“

Totuși, aș dori să le cer tuturor americanilor să mai oprească aerul condiționat din când în când. New York îți dă impresia că e pe cale să decoleze, iar Las Vegas este, practic, un vibrator imens.

Și, la final, salut cu drag toți pelicanii de pe acolo. Nu, nu aveți nevoie de niciun lifting facial, pentru că bărbia triplă este ceea ce vă face să fiți pelicani.

Stephen Clarke, Paris, mai 2007

Oare eu am un vis?

1

Semințele dezastrului fuseseră plantate în toamna precedentă, când am deschis o cearșărie engleză lângă Champs-Élysées, în Paris. Aproape imediat, am primit vizita unui inspector cu atribuții în probleme lingvistice din partea Ministerului Culturii, care m-a avertizat să mă aștept la „cele mai dure consecințe“ dacă nu traduceam meniul și în limba franceză.

Era bine ales pentru meseria asta, un birocrat înnebunit după putere, care refuza să creadă că până și parizianul cel mai antitalent la limbi străine putea înțelege cuvântul *sausage* atunci când vedea eticheta în fața unei farfurii cu tuburi lungi, umplute cu carne.

De asemenea, a mai sugerat că, clienții mei erau traumatizați de teama că „salata de brânză“¹ ar putea conține un scaun (*chaise* în franceză). Pe bune, salată de scaune? Oare ce fel de tutun galic otrăvitor fumase?

---

¹ În original „cheese salad“ (n.red.)

Mi-am păstrat calmul și i-am subliniat faptul că multe dintre denumirile felurilor englezești de mâncare, precum sendviș, tort, ceai cu gheață, pâine prăjită și bacon au fost preluate ca atare în limba franceză, iar singura lui replică a fost un „pff” disprețuitor.

Simțind că preluasem puterea, am continuat cu argumentul suprem că etichetele englezești erau educative pentru clienții mei.

– Ha! Crezi că toți francezii trebuie să învețe engleza cu forța? a urlat el, după care a ieșit furtunos pe ușă, lăsându-mă, am presupus eu, să îmi văd mai departe de sarcina foarte complicată de administra o ceainărie.

Dar nu a fost așa, iar răzbunarea a venit vreo trei luni mai târziu. Era un exemplu de sadism birocratic pur, o scrisoare prin care eram anunțat că ceainăria fusese vizitată din nou, de această dată incognito, fusese găsită vinovată de continuarea funcționării fără meniuri traduse și, prin urmare, era condamnată să plătească o sumă obscenă de euro drept penalizări.

– Cât datorăm? am întrebat.

Mă aflu la ceainărie cu Benoît, fiul unui antreprenor parizian uns cu toate alifiile pe nume Jean-Marie Martin, căruia îi vândusem cincizeci la sută din afacere. Jean-Marie cumpăraseră partea lui de afacere în încercarea disperată de a-l trezi pe Benoît din mirajul vieții de student la viața reală. Fusese o mișcare deșteaptă – l-am lăsat pe Benoît să preia afacerea în calitate de manager, și astfel a trecut rapid de la statutul de copil răsfățat de bani gata la acela de magnet talentat

de euro. Făcea o treabă foarte bună cu ceainăria. Sau cel puțin așa credea el, până când a venit amenda.

Benoît a citit din nou suma cu voce tare, iar eu m-am aplecat pentru a-mi răci fruntea de teigheaua din sticlă, fix deasupra farfuriei umplute pe jumătate cu cei mai scumpi cârnați gătiți vreodată.

– Pot rezolva problema imediat, a zis Benoît în franceză. Voi traduce etichetele, voi rescrie tabla cu prețurile, și am comandat deja și niște meniuri noi pentru servirea acasă. Inspectorul revine mâine.

– Dar nu am banii ăștia, am gemut.

Era o sumă imensă, suficientă cât să mă plimbe în jurul lumii la clasa business sau să îmi cumpăr o mașină sport de categorie mijlocie. Îmi închipuiam, cu tristețe, că probabil avea să finanțeze vreo broșură ministerială care detalia modalitățile de persecutare a vorbitorilor de limbă engleză.

Benoît a țâțâit înțelegător. Era suficient de amabil încât să își ascundă ușurarea că amenda venise pentru ceva ce se întâmplase înainte ca tatăl său să cumpere partea lui de ceainărie. Eram obligat prin lege să plătesc din propriile buzunare.

– Ai putea..., a început, dar l-am oprit imediat.

– Să îmi vând partea lui Jean-Marie? Nici gând.

Știam că Benoît avea planuri să deschidă încă o ceainărie, și nu aveam de gând să vând tocmai înainte ca brandul să devină cunoscut la nivel global. Mă rog, asta în cazul în care cartierul latin însemna nivel global.

– Nu, voi face rost de bani, i-am spus.

– Trebuie să plătești în șase săptămâni, sau se va majora din nou.

– Poftim?

M-am ridicat brusc și l-am privit fix în ochi. Dacă ar fi fost tatăl sau sora lui, Elodie, s-ar fi bucurat de durerea mea, dar expresia lui Benoît exprima o îngrijorare sinceră.

– Sistemul legal francez este nemilos, a spus. Nu mai omoară oamenii cu ghilotina, dar nu rezistă tentației de a tăia gâtul unui om de afaceri...

– Mersi, Benoît, înțeleg ce spui.

L-am lăsat să transforme etichetele cu „sausage“ în *saucisse* și „salad“ în *salade*, iar eu am pornit în căutarea unei soluții pentru a-mi salva onoarea financiară. Sau *honneur financière*, cum probabil că trebuia să o numesc.

2

Eram în stare de șoc. Nu doar din cauza problemelor mele financiare, ci și pentru că tocmai auzisem cuvintele care exprimă groaza supremă în limba engleză.

Nu, acestea nu erau: „S-ar putea să doară puțin“, „Dragă, tot încerc să îți spun ceva“ sau „Știați că numărul cardului dumneavoastră de credit este folosit simultan în Moscova, Shanghai și Bogota?“

Această propoziție era mult, mult mai înfricoșătoare. Era: „Ce vrei să faci cu viața ta?“

Când cineva te întreabă asta, de obicei te prefaci că nu auzi sau că suferi de grave probleme stomacale. Dar atunci când persoana care-ți adresează întrebarea

este iubita ta, nu o poți ignora. Trebuie să te oprești să vezi finalul misterios al mini-serialului cu detectivi pe care îl urmărești de câteva săptămâni și să îi răspunzi la întrebare.

– Poftim? am zis, încercând din răspuțeri să îmi desprind privirea de la televizor pe chipul, de altfel minunat, al Alexei.

– Care sunt visurile tale, Paul?

Și-a lăsat capul pe umărul meu și a oprit sonorul televizorului, ca să nu fiu distras de detectivul care tocmai explica modul în care criminalul a pus în dificultate cei mai buni detectivi ai Scotland Yard-ului de trei episoade încoace.

Îmi dădeam seama că mă aștepta ceva drăguț. Așa cum homarul știe că se va distra de minune atunci când simte primul val de abur care se ridică din oală.

Trecuseră opt ore de când Benoît îmi spusese despre amendă. Stăteam împreună cu Alexa sub o plapumă albă și pufoasă din imensul ei apartament de lângă Bastilia.

Într-un colț al acestui palat cu pardoseală din lemn de pin, la mezanin, se afla un dormitor. Stăteam înghesuți aici deoarece încălzirea prin pardoseală de la parter costa pe zi cât salariul pe o lună și, pe lângă celelalte griji pe care le aveam, mă aflam temporar între salarii. La fel și Alexa, al cărei unic venit provenea din vânzarea fotografiilor pe care le realiza. De curând avusese vernisaje la Centre Pompidou din Paris și

la Galeria Saatchi din Londra, care generaseră mult entuziasm, dar nu destui bani.

Apartamentul era al tatălui ei, care se mutase la Copenhaga alături de noua lui *amour*. Mă mutasem cu Alexa imediat după Crăciun, iar acum era prima dată când ne uitam la televizor din pat. Nu consideram asta drept un semn că nu mai eram atât de încântați că ne aflăm în pat și că avem nevoie și de alte distracții în afară de golițiunea celuilalt. Eu nu voiam decât să urmăresc ultimul episod al mini-serialului.

Alexa era însă o franțuzoaică artistă, iar intelectualii francezi privesc mini-seriale cu același interes pe care îl au crocodilii față de tocănița de soia: sunt insuficient de consistente pentru a merita atenția lor. De aceea a decis că era perfect normal să deschidă discuția exact la finalul serialului.

– Visurile mele? O întrebare grea, am răspuns. Va trebui să mă gândesc la asta.

– Dar cu siguranță ai niște ambiții. Tocmai de asta ai și deschis ceainăria, nu?

Vorbea engleza atât de bine, încât abia dacă se simțea accentul franțuzesc.

– Da, exact, am fost eu de acord, felicitându-mă că am scăpat de necaz cu atât de puțin efort.

Planam cu degetul deasupra butonului de sonor în timp ce detectivul făcea niște dezvăluiri care le lăsau pe toate celelalte personaje cu gura căscată. Am interpretat cele cinci secunde de tăcere din partea Alexei drept o aprobare tacită că puteam porni din nou sonorul tare.

– Dar ai vândut jumătate din afacere, așa că probabil ai și alte visuri.

La naiba. Va trebui să cumpăr DVD-ul pentru a afla cine este criminalul. Am închis televizorul și m-am așezat mai bine.

– O, am visuri mărețe, am răspuns. Aseară am visat că stăteai goală într-o cadă plină cu apă fierbinte, apoi am intrat și eu și...

– Nu, Paul, te rog, nu mai glumi. Vorbesc serios. Ce vrei să faci cu viața ta?

Ochii ei albaștri și atoatevăzători scormoneau adânc în creierul meu.

– Eu visez să fac un film despre stilul de viață franțuzesc, a continuat ea, să îmi construiesc o carieră în fotografie. Tu la *ce* visezi, pe lângă faptul că te uiți la sfârșitul serialului tău cu detectivi?

Un vis pe care ea tocmai îl ucisese.

– Este minunat să trăiesc la Paris alături de tine, Paul, dar în acest moment sunt un pic... A lăsat propoziția în suspensie.

– Un pic, cum?

– Plictisită.

– Plictisită?

Atunci când ești în pat cu o femeie care-ți spune că ești plictisitor, anumite părți ale unui bărbat se blegesc ca prin farmec.

– Da. Problema asta cu amenda nu te-a lovit întâmplător tocmai acum. Te-ai înmuaiat.

– Înmuaiat?

– Da, *tu te laisses aller*, te-ai lăsat pe tânjală. A trecut deja o lună de când nu mai faci nimic. Nu te duci la ceainărie aproape niciodată.

– Benoît nu are nevoie de mine.

– Îți petreci cea mai mare parte a timpului uitându-te la filme, navigând pe pagini idioate de internet sau lenevind prin cafenele.

– Sau ghemuit în pat cu tine.

Mie unul mi se părea viața ideală.

– Dar nu este suficient. Ești un tip cu energie și imaginație. Nu se poate să le irosești astfel. Trebuie să fii mai creativ. Mi-e teamă că vei vinde și cealaltă jumătate a ceainăriei pentru a-ți plăti datoria, și atunci vei avea mai puțin decât nimic.

Am înțeles mesajul. Era momentul să redevin omul cavernelor. Trebuia să plec la vânatoare și să capturez un mamut pentru a-i dovedi faptul că eram un mascul adevărat. Uneori, până și cele mai înfocate feministe gândesc astfel. Pretind că bărbații trebuie să își exploreze latura feminină, dar din când în când au nevoie să simtă pe bărbie asprimea unei bărbi nerase de o zi.

Și, în adâncul sufletului meu, știam că are dreptate.

Lenevitul într-o cafenea din Paris era în continuare o încântare, cu oamenii care se prefăceau că citesc o carte în vreme ce spionau ce fac ceilalți băutori de cafea, cuplurile angajate în conversații atât de importante încât dădeau impresia că erau pe cale să schimbe lumea, adolescenții care-și treceau țigara de la unul la altul în încercarea de a se integra în această societate a oamenilor mari. Era întotdeauna nostim de urmărit.

Dar în ultima vreme mă încerca un ușor sentiment de stânjeneală când mă așezam pentru cea de-a patra ceașcă de espresso a zilei. Îmi dădeam seama că băteam darabana cu degetele pe suprafața din marmură a mesei, de parcă așteptam ceva sau pe cineva. Și nu puteam pune nerăbdarea mea pe seama excesului de cofeină. Era un soi de nemulțumire, îngropată adânc în suflet acolo unde cafeaua, șampania și iubirea (și corpul) unei femei bune nu puteau ajunge. O parte din mine căuta altceva. Un vis, poate.

– Nu, n-am de gând să îmi vând partea din ceainărie, i-am spus Alexei cu cea mai convingătoare voce de neanderthalian pe care o aveam. Voi face rost de bani. Cred că știu și cum.

– Da? m-a întrebat, ridicând o sprânceană.

– Da. Am primit un email acum câteva zile prin care mi se oferea un job. La momentul respectiv am respins ideea, pentru că părea prea nebunească, dar acum....

– Despre ce este vorba?

– Ai văzut *Thelma și Louise*, nu?

– Da.

– Și *Easy Rider*?

– Da?

Fruntea Alexei devenise expresia curiozității. Nu mai era plictisită.

– Și *Alfie*?

– Versiunea originală sau remake-ul?

– Contează?

– Pentru mine, da.

Franțuzoaicele din Paris consideră că remake-urile după filmele din anii șaizeci sunt o blasfemie la fel de mare ca șampania californiană.

– Bine. Varianta originală?

– Da.

– Ei bine, oferta asta le îmbină pe toate.

– Așadar, va trebui să te duci în America, să folosești un accent prețios, iar acolo vei fi urmărit de poliție pentru că ai două femei periculoase în mașină?

– Sper că voi avea doar o franțuzoaică alături de mine, am răspuns. Cât de periculos poate fi?

Alexa a zâmbit și mi-a plantat un sărut pe umăr. Poate că n-am adus încă mamutul acasă, dar măcar am sugerat că s-ar putea să știu pe unde se află animalele astea blănoase.

3

După două zile, mă aflu la Londra, îmbrăcat în cel mai bun costum pe care îl aveam și cu întreaga mea viață imprimată pe o coală A4.

Clădirea unde tocmai mă lăsase taxiul avea cel puțin zece etaje și era toată din sticlă de culoare albastră, cu excepția treptelor din marmură albă care duceau la ușa de la intrare. În capul scârilor, un ecosistem de tufișuri cu aspect exotic creștea într-un imens sarcofag de granit. Mi-am zis că probabil au cumpărat o mumie egipteană, pe care au lăsat-o la germinat, deși mă întrebam de ce nu au plantat trandafiri și meri, din moment ce această clădire reprezenta, teoretic, stilul britanic. Era noul sediu central al unei organizații nou-nouțe pe nume

(și aici citez) *Resurse pentru Turiști: Marea Britanie*. Aceștia erau cei care îmi trimiseseră oferta de lucru, prin intermediul unei companii de recrutare.

După un scurt interogatoriu la care am fost supus de către doi tipi de la pază, am luat liftul până la etajul șase și am așteptat pe un hol acoperit cu un covor de culoarea pâinii ușor prăjite. Pereții erau de un portocaliu care semăna cu fasolea fiartă. Tot ce mai lipsea pentru a completa tema micului dejun englezesc era un set de accesorii în formă de ouă ochiuri.

Nicăieri nu se zăreau urme de viață, și nici nu se auzea vreun sunet.

Asta până când ușile liftului s-au deschis din nou și o voce feminină a invadat coridorul, emițând sunete care sugerau că suferea o cădere nervoasă.

– Nu, nu pot să-ți duc javra la tuns, urla ea. Mă rog, nu înainte de șase.

Din lift a ieșit o tipă înaltă, creață, de vreo treizeci și ceva de ani, îmbrăcată cu niște haine pe care părea că le cumpărase de la vreun magazin de mâna a doua specializat în ținute nepotrivite. O jachetă colorată, lălâie, o fustă mini, ecosez, dresuri cu dungi verticale și niște cizme antice din piele întoarsă. Într-o mână ținea strâns un morman de dosare, care arătau de parcă le-ar fi scăpat deja pe jos de vreo zece ori.

– Nu, George, tu du-te la naiba, așa cum faci tot timpul. Vai, a exclamat când m-a văzut și a închis telefonul.

– Bună, a zis, întinzându-mi mâna în care se afla telefonul. Îmi cer scuze pentru ce ai auzit, ai venit mai